

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

कमलधापमा
हात्ती मृत फेला

भापा, असोज २४। भद्रपुर नगरपालिका-२ स्थित रामपोखरी सामुदायिक वनस्थित कमलधाप सिमसार क्षेत्रमा बयस्क हात्ती मृतावस्थामा फेला परेको छ। डिभिजन वन कार्यालय भापाका सूचना अधिकारी अञ्जना गिरीले सिमसारको बलदलमा आधा डुबेको अवस्थामा मृत हात्ती फेला परेको बताए। उनका अनुसार स्थानीयले हात्ती मृत फेला परेको खबर गरेसँगै वनको टोली घटनास्थलमा पुगेको छ। कोशी टप्पु वन्यजन्तु (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

वर्ष : २८ अङ्क : ३२५ पृष्ठ ४ बिर्तामोड विसं २०८० असोज २५ गते बिहीबार (Thursday, Oct. 12 2023) नेपाल सम्बत् १९४२ Web : www.purwanchaldaily.com मूल्य रु : ५/- भारतमा भाह : ४/-

नाकाको निगरानीमा कुकुर

भापा, असोज २४। लागूऔषध ओसारपसार, विष्फोटक पदार्थ तथा अन्य अपराधिक गतिविधि नियन्त्रणका लागि पूर्वी नाका काँकरभिट्टामा तालिमप्राप्त कुकुरसहित चेकजाँच शुरु गरिएको छ। 'सुरक्षा सुनिश्चितता अभियान' अन्तर्गत मेचीनगर-६स्थित नेपाल-भारत सीमानाका काँकरभिट्टामा कोशी प्रदेश प्रहरी कार्यालय विराटनगरको समन्वयमा कुकुरसहित चेकजाँच शुरु गरिएको हो।

सीमावर्ती क्षेत्रबाट हुन सक्ने अपराधिक गतिविधि नियन्त्रणका लागि पारु र पिंकु नाम गरेका २ वटा तालिमप्राप्त कुकुरसहित डग स्नेपिड चेकजाँच शुरु गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाले जनाएको हो। कुकुरले सुँघेर पत्ता लगाउने भएकाले प्रहरी चेकजाँचमा यसले सहयोग पुग्ने बताइएको छ। अभियान शुरु भएसँगै पूर्वी नाकाको प्रयोग गर्दै हुने गरेका अपराधिक गतिविधि नियन्त्रण हुने प्रहरीले जनाएको छ।

सहकारीकर्मी उप्रेतीलाई मातृशोक

भापा, असोज २४। सहकारीकर्मी रामचन्द्र उप्रेतीलाई मातृशोक परेको छ। उप्रेतीकी आमा जानुकादेवी उप्रेतीको ८९ वर्षको उमेरमा बुधवार निधन भएको हो। नेपाल बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था (एनएमसी) का संस्थापक अध्यक्ष समेत रहेका रामचन्द्रकी आमा जानुकादेवीको अग्रान्तः सवा ३ बजे मस्तिष्क घातका कारण मेचीनगर-६ काँकरभिट्टास्थित निवासमा निधन भएको मृतकका भतिजा लक्ष्मी उप्रेतीले जानकारी दिए। स्व. उप्रेतीका चार छोरा रहेका छन्। जसमा (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

कोशी प्रदेश सरकार गठनमा सकस

भापा, असोज २४। नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले कोशी प्रदेशको मुख्यमन्त्री दलका नेताले नै पाउने बताएका छन्। पूर्वप्रधानमन्त्री समेत रहेका सभापति देउवाले प्रदेशको मुख्यमन्त्री दलको नेता वाहेक अरु हुन नसक्ने बताएका छन्। आफूलाई मुख्यमन्त्री बनाउन प्रस्ताव लिएर सभापति देउवालाई भेट्न पुगेका नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्य तथा कोशी प्रदेशसभा सदस्य भीम पराजुलीलाई सभापति देउवाले यस्तो जवाफ दिएका हुन्। सभापति देउवाले नेता पराजुलीलाई अहिलेको परिस्थितिमा दलका नेता नै मुख्यमन्त्री हुने भन्दै अर्को विकल्प आउंदा पार्टीभित्र सल्लाह गर्ने बताए। नेता पराजुलीले विकल्प आयाँ भने केन्द्रीय सदस्य पनि रहेको र विराटनगर महानगरपालिकाको प्रमुख भएर चलाएको अनुभव आफूसँग रहेकाले आफूलाई मुख्यमन्त्री बनाउन आग्रह गरेका थिए। तर, सभापति देउवाले दलको नेता उद्भव थापा वाहेक अरुलाई मुख्यमन्त्री बनाउन नसकिने

बताए। त्यसो त कोशी प्रदेशको राजनीतिले सत्ता गठबन्धनमा हलचल ल्याइसकेको छ। कांग्रेसभित्रकै एकले अर्कोलाई निषेध गर्ने राजनीति देखेर प्रधानमन्त्री तथा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष प्रचण्ड भने आजित भएका छन्। कोशीमा गठबन्धनको बहुमत छ तर एक महिनापछि विश्वासको मत लिने बेला समाध्यक्षले मत दिन पाउँदैनन्। एमालेले उपसभाभूखलाई फेरि पनि अनुपस्थित गराउने निश्चित छ। त्यो अवस्थामा कोशी मध्यावधिमा जाने शंसय समेत उत्पन्न भएको छ। नेपाली कांग्रेसभित्र दलका नेता उद्भव थापाको विकल्प खोजेवापरा विवाद छ। थापाले आफूलाई मुख्यमन्त्री हुने भन्दै अर्को विकल्प खोज्नुपर्ने डा. शेखर कोइराला पक्षको प्रस्तावमा संस्थापन पक्ष असहमत देखिएको छ। देउवामाथि कृष्ण सिटौलाले दबाव रहेकाले आफूलाई मुख्यमन्त्री बनाउन आग्रह गरेका थिए। तर, सभापति देउवाले दलको नेता उद्भव थापा वाहेक अरुलाई मुख्यमन्त्री बनाउन नसकिने

केदार कार्कीलाई मुख्यमन्त्री बनाउने दाउको खोजीमा रहेकाले कांग्रेस भित्र भएको गुटको राजनीति सहामा आएको हो। संविधानको धारा १६८ को उपधारा ५ बमोजिमको सरकार गठनमा हरेक सांसद स्वतन्त्र हैसियतमा रहने भएकाले ट्वीप लाग्दैन। यस्तो अवस्थामा शेखर पक्ष आफूविरुद्ध पार्टीभित्रवाटै आफ्नै गृह प्रदेशमा घेराबन्दी गर्न खोजिएपछि एमालेसँग सहकार्यको विकल्पमा जाने हुनु कि भन्ने शंका उत्पन्न भएको छ। यता माओवादी केन्द्रबाट मुख्यमन्त्रीमा इन्द्र आइवोले आफैँ दावी गरिरहेका छन्। मुख्यमन्त्रीकै लागि नेकपा एमालेका संसदीय दलका नेता हिम्मतकुमार कार्कीले मुख्यमन्त्री पदबाट राजीनामा दिएर फेरि पनि मुख्यमन्त्रीकै लाइनमा छन्। यता राप्रपा अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनले कोशी प्रदेश सरकारको विषयमा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डलाई भेटेर प्रदेशको समस्या कसरी हल गर्ने भन्दै छलफल गरेका छन्।

बिर्तामोडमा समाजवादी मोर्चाको सन्देशसभा

'मुलुक उपनिवेश बन्ने खतरामा'

बिर्तामोड, असोज २४। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका महासचिव नेत्रबिक्रमचन्द 'विप्लव'ले नेपाल २१औँ शताब्दीको उपनिवेश बन्न लागेको बताएका छन्। समाजवादी मोर्चाले बुधवार भापाको बिर्तामोडमा गरेको सन्देशसभालाई सम्बोधन गर्दै उनले मुलुक अत्यन्तै जटिल अवस्थामा रहेको बताएका हुन्। 'नेपाल देश नै रहन्छ कि रहन्न भन्ने स्थितिमा छ, यदि हामीले जथाभावी यति कै छाडिदियो भने नेपाल देश नै कता पुग्छ भन्ने अवस्थामा पुगेको छ' उनले भने- 'नेपालको राष्ट्रिय स्वाधीनता यति धेरै खतरामा परेको छ, साम्राज्यवादी तत्वहरूको प्रत्यक्ष हस्तक्षेप हुँदैछ, यदि पार्टीहरूले र नेताहरूले ध्यान पुर्याउन सकेनन् भने नेपाल २१औँ शताब्दीको उपनिवेश बन्ने खतरामा पुगेको छ।' नेपालमा विदेशी सेनाहरू प्रत्यक्ष आउने अवस्थामा पुगेको, साम्राज्यवादी देशका सेनाको टूला-टूला हवाईजहाज काठमाण्डौमा आउने र तिनले ल्याएका सामानहरू विना जाँच गाडीमा राखेर लगिने गरेको उनले बताए। साम्राज्यवादी मुलुकहरूले नेपाललाई सैनिक अखडा बनाउन लागेको उनको भनाइ थियो। अमेरिकाले रातारात टूला-टूला सैनिक जहाज ल्याउने र ती जहाजहरूमा के सामान ल्याइराखेको छ, भन्ने नेपाली जनतालाई सूचना नहुनुका साथै हवाई अड्डाका कर्मचारीहरूलाई ती सामान जाँच गर्ने अधिकार पनि नभएको

नेता विप्लवले बताए। देशप्रति इमान्दार पार्टीहरूले यस विषयमा बोल्नुपर्ने उनको भनाइ छ। कार्यक्रममा बोल्दै अर्का वक्ता नेकपा माओवादी केन्द्रका केन्द्रीय सचिव चक्रपाणी खनाल 'बलदेव'ले अहिलेको सरकारले भ्रष्टाचार निर्मूल पार्न लाग्दा केही मानिसहरू जुका जसरी जुमुराएको बताए। उनले नेपालको कृषिमा कायापलट गर्न सकिने बताए। वर्तमान सरकारले कृषकको मलको समस्यालाई केही हदसम्म हल गरेको बताए। उनले नयाँ पार्टीप्रति लक्षित गर्दै मुलुक परिवर्तनका खातिर

लामो समयदेखि जनयुद्ध हाँकेर आएका पार्टीहरूलाई केही भुईँ फुट्टाहरू आएर चुनौती दिएको बताए। कार्यक्रममा बोल्दै नेकपा समाजवादीका सचिव तथा १ नं. प्रदेशका पूर्व मुख्यमन्त्री राजेन्द्र राईले पहिला प्रशस्त भ्रष्टाचार हुने गरेको बताए। उनले भने- 'अहिले भन्दापहिले भ्रष्टाचार हुन्थ्यो तर बोल्ने हिम्मत कसैले गर्दैन थिए, कसैले बोल्थे भने सजाय भोग्नुपर्थ्यो।' समाजवादी मोर्चा भापाका संयोजक प्रशान्त सीको (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

सानिमा बैंकको छात्रवृत्ति सापकोटा र श्रेष्ठलाई

बिर्तामोड, असोज २४। सानिमा बैंकको छात्रवृत्ति योजना अनुसार बिर्तामोड शाखाले यहाँ अध्ययनरत दुई विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने निर्णय गरेको छ। यस वर्ष कक्षा ११मा अध्ययन गर्ने बिर्तामोड-रस्थित साइवेद संस्कृत माविका अर्जुन सापकोटा र जनता मावि अर्जुनधारामा अध्ययनरत छात्र राजकुमार श्रेष्ठ सो छात्रवृत्तिका लागि छनौट भएका हुन्। बैंकले बिगत नौ वर्षदेखि काठमाडौँ उपत्यका बाहिर रहेका आफ्ना शाखाहरूमाफर्त आफ्नो कार्य क्षेत्रभित्रका दुई जना विद्यार्थीको छनौट गरी छात्रवृत्ति प्रदान गर्दै आएको छ। सानिमा बैंक बिर्तामोड शाखाका प्रबन्धक माधव वाग्लेका अनुसार गरीव, जेहेन्द्र विद्यार्थीको छनौट गरी उच्च शिक्षा हासिल गर्न प्रतिविद्यार्थी पचास हजार छात्रवृत्ति प्रदान गरिने

छ। छात्रवृत्ति योजनामा सहभागी हुन चाहने विद्यार्थीको आवेदन र अवस्थाको अध्ययन गरी छात्रवृत्तिका लागि छनौट गर्न स्थानीय व्यक्ति समिमिलित सिफारिस समितिले यस वर्षका लागि दुई विद्यार्थी छनौट गरेको बैंकले जनाएको छ। सोमबार बसेको सिफारिस समितिको बैठकले प्राप्त आवेदन र आवेदकको अध्ययन तथा अन्तरवार्ताका आधारमा छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीको नाम सिफारिस गरेको थियो। सोही छात्रवृत्ति योजना अन्तर्गत गत वर्ष कक्षा ११मा अध्ययन गर्ने जेनिशा सुवेदी र विनोद साकीलाई छनौट गरेको बैंकका शेखर ढकालले जानकारी दिए। सिफारिस समितिमा बिर्तामोड नगरपालिका वडा नं. ५का वडाध्यक्ष रोहित प्रसाई, शिक्षासेवी दामोदर न्यौपाने, सञ्चारकर्मी लक्ष्मण ढकाल, व्यवसायी तथा समाजसेवी प्रमिश गिरी, सुरेन्द्र कटुवाल र प्रबन्धक माधवप्रसाद वाग्ले रहेका थिए। छात्रवृत्ति योजनामा छनौट भएका विद्यार्थीले कक्षा ११को परीक्षा उत्तीर्ण नगरेको अवस्थामा छात्रवृत्ति नपाउने बैंकले जनाएको छ।

डेंगु: ३८ हजार ५५ जना संक्रमित

काठमाडौँ, असोज २४। स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले सन् २०२३को सेप्टेम्बरसम्म डेंगुबाट सङ्क्रमित हुनेको संख्या ३८ हजार ५९ जना पुगेको जनाएको छ। मन्त्रालय अन्तरगतको इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाले सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्क अनुसार हालसम्म ७६ जिल्लाका ३८ हजार ५९ जना डेंगुबाट सङ्क्रमित रहेको र २० जनाले ज्यान गुमाएका छन्। महाशाखाका निर्देशक डा. रुद्र मरासिनीले डेंगुको सङ्क्रमण कायमै रहेको र जतिबेला पनि महामारी फैलन सक्ने भन्दै सचेत रहन आग्रह गरेका छन्। हालसम्म कुल सङ्क्रमित संख्यामा प्रदेश अनुसार सबैभन्दा धेरै कोशी प्रदेशमा २३ हजार नौ सय पाँच जना (६२ दशमलव आठ प्रतिशत) सङ्क्रमित भएका छन् भने सबैभन्दा कम सङ्क्रमित प्रदेश कर्णालीमा एक सय २८

जना (शुन्य दशमलव ३ प्रतिशत) छन्। त्यस्तै मधेश प्रदेशमा पाँच सय ९० जना (एक दशमलव छ), बागमती प्रदेशमा चार हजार आठ सय ८३ जना (१२ दशमलव आठ प्रतिशत), गण्डकी प्रदेशमा छ हजार आठ सय १८ जना (१७ दशमलव नौ प्रतिशत), लुम्बिनी प्रदेशमा छ सय ५५ जना (१ दशमलव सात प्रतिशत) र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा एक हजार ८० जनामा (दुई दशमलव आठ प्रतिशत) सङ्क्रमण देखिएको छ। जिल्लागत हिसाबले सबैभन्दा धेरै क्रमशः सुनसरी जिल्लामा १६ हजार ९६ जना (४२ दशमलव तीन प्रतिशत) सङ्क्रमित भएका छन्। तनहुँमा चार हजार छ सय ५१ जना (१२ दशमलव दुई प्रतिशत), भापाला तीन हजार पाँच सय ८९ जना (नौ दशमलव ४ प्रतिशत), धादिङमा तीन हजार एक सय ३० जना (आठ दशमलव दुई प्रतिशत), मोरङमा दुई हजार दुई सय ७४ जना (छ प्रतिशत), कास्कीमा एक हजार चार सय ८१ जना (तीन दशमलव नौ प्रतिशत) र काठमाडौँमा आठ सय दुई जना (दुई दशमलव एक प्रतिशत) सङ्क्रमित भएका छन् भने अन्य जिल्लामा छ हजार ४४ जना (१५ दशमलव नौ प्रतिशत) डेंगुबाट सङ्क्रमित भएका छन्।

कुल डेंगु सङ्क्रमित संख्या अगष्टमा मात्र १३ हजार आठ सय ४६ जना पुगेको थियो। सेप्टेम्बरमा ११ हजार पाँच सय ८० जना र अक्टोबर ११ सय चार हजार सात सय ९० जना सङ्क्रमित भएका छन्। गतवर्ष अक्टोबर महिनामा १७ हजार आठ सय ८९मा डेंगु सङ्क्रमण देखिएको थियो। डेंगु रोग डेंगु भाइरसबाट सङ्क्रमित एडिज जातका लामखुट्टेको टोकाइबाट सर्दछ। महाशाखाले एडिज जातका लामखुट्टे पानी जम्मा भएको जुनसुकै भाँडोमा पनि हुर्कनाले लामखुट्टेले फूल पार्न सक्ने सम्भावित घर र विद्यालयभित्र र वरपरका पानी जम्ने सवै ठाउँ र पानी राख्ने भाँडा खोजी सफा गरौँ र लामखुट्टेको फूल नष्ट गरौँ लगायतका डेंगु नियन्त्रणका सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ।

ठूला भ्रष्टाचारको 'डील' विदेशमा हुने दावी

भापा, असोज २४। नेपालमा हुने अधिकांश ठूला भ्रष्टाचारको 'डील' विदेशमा हुने गरेको अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रमुख प्रेमकुमार राईले दावी गरेका छन्। प्रतिनिधिसभा अन्तर्गतको राज्य व्यवस्था समितिको बैठकमा अख्तियार प्रमुख राईले नेपालको भ्रष्टाचारको अन्तर्राष्ट्रियकरण भएको बताए। उनले ठूला भ्रष्टाचारको डील सिंगापुर, हङकङ र युएईमा हुने गरेको दावी गरे। त्यसरी हुने भ्रष्टाचारको प्रमाण संकलनका लागि विद्यमान कानूनमा संशोधन जरुरी रहेको उनको भनाइ छ। अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा ठूला-ठूला भ्रष्टाचारको डिल भएको थाहा पाएर पनि प्रमाण जुटाउन नसकिएको अख्तियार प्रमुख राईको भनाइ थियो। भ्रष्टाचारको स्वरूप फेरिएर भ्रष्टाचार एउटाले गर्ने तर पैसा अर्कैले बुझ्ने प्रवृत्ति बढेको भन्दै उनले भने-

नेत्रहीनलाई मेची आँखा अस्पतालको सहयोग

भनापा, असोज २४। विश्व दृष्टि दिवसको अवसर पारेर मेची आँखा अस्पताल लैनकामोडले मोरङ नेत्रहीन संघ र बिर्तामोड अपाङ्ग स्वावलम्बन संस्थालाई सहयोग गरेको छ।

मेची आँखा अस्पतालका अध्यक्ष जलकुमार गुरुङले दुवै संस्थालाई वाइट केन (सेतोछडी) प्रदान गरेका थिए भने बिर्तामोड अपाङ्ग स्वावलम्बन संस्थालाई एकथान प्रिन्टर सहयोग गरेका हुन्। सोही अवसरमा कौशल्या दाहालले दूधको सेवामा मेची आँखा अस्पताल सधैं अगाडि रहेको र विश्वदृष्टि दिवसका अवसरमा समेत यो वर्ष पनि विगतका वर्षहरूमा भन्ने नेत्रहीनहरूलाई अस्पतालले सहयोग गरेको अध्यक्ष गुरुङले बताए। अस्पतालले प्रदान गरेको प्रिन्टर बिर्तामोड

अपाङ्ग स्वावलम्बन संस्थाका अध्यक्ष दीपक थापाले ग्रहण गरेका थिए भने सेतो छडी मोरङ नेत्रहीन संघकी अध्यक्ष सीता बराइलीले ग्रहण गरेकी थिइन्।

कार्यक्रममा अस्पतालका मेडिकल डाइरेक्टर डा. पुरुषोत्तम जोशीले विश्वदृष्टि दिवसका विषयमा प्रकाश पार्दै स्वागत गरेका थिए। सो समारोहमा बिर्तामोड अपाङ्ग स्वावलम्बन संस्थाका अध्यक्ष थापा, मोरङ नेत्रहीन संघकी अध्यक्ष बराइली लगायतले बोलेका थिए।

कार्यक्रमको सञ्चालन अस्पतालका स्वाथ्य शिक्षा कार्यक्रम संयोजक युवराज वोहराले गरेका थिए।

पर्यटक आगमनले व्यवसायी उत्साहित

ताप्लेजुङ, असोज २४। मौसम खुलेसँगै ताप्लेजुङको कञ्चनजंघा क्षेत्रमा पर्यटकहरूको आगमन शुरु भएको छ। पर्यटकहरूको आगमन शुरु भएसँगै कञ्चनजंघा क्षेत्रका पर्यटन व्यवसायी उत्साहित भएका छन्।

विश्वको तेस्रो कञ्चनजंघा हिमाल प्रवेशद्वार घुन्सा बस्तीहरूमा पर्यटकहरूको चललपहल बढ्दै गएको कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद् घुन्सा चेक पोष्टका पर्यटन सहायक टाँसी तेन्जिङले बताए। वाप्य पर्यटकहरूले घुन्सा चेक पोष्टमा अनिवार्य आफ्नो विवरण दर्ता गर्नुपर्दछ। आन्तरिक पर्यटकहरूले भने आफ्नो विवरण दर्ता गर्नुपर्दैन।

घुन्सा चेक पोष्टको तथ्याङ्क अनुसार असोजमा अमेरिका, क्यानडा, कोरिया, जापान, फ्रान्स, जर्मनी, अस्ट्रेलिया लगायतका देशबाट एक सय चार वाप्य पर्यटक कञ्चनजंघा क्षेत्रमा अवलोकन गर्न पुगेका छन्। असोज, कात्तिक र मङ्सिर गरी तीन महिना यस क्षेत्रमा पर्यटक आउने गर्दछन्।

विश्वको अग्लो कञ्चनजंघा हिमाल क्षेत्रमा अवलोकन गर्न आउने वाप्य पर्यटकहरूको चहलपहल शुरु भएसँगै पर्यटन व्यवसायी उत्साहित भएको शेर्पाले बताए। मौसम खुलेपछि कञ्चनजंघा हिमश्रृङ्खला टाढैबाट मनमोहक देखिन थालेको छ। बेसक्याम्प क्षेत्र भन्ने सुन्दर छ। हिमाली क्षेत्रको पदयात्रा गर्ने याम शुरु भएसँगै यो क्षेत्रमा चहलपहल बढ्न थालेको हो। कोरोनाको प्रकोप हुनुपूर्व वाप्य र आन्तरिक पर्यटकको संख्यामा हरेक वर्ष बढोत्तरी हुँदै गएको थियो। कोरोनाकालका केही वर्षपछि यो याममा ठूलो संख्यामा पर्यटक आइपुग्ने अपेक्षा गरिएको घुन्साका पर्यटन व्यवसायी पेमा शेर्पाले बताए।

विश्वको तेस्रो र नेपालको दोस्रो अग्लो हिमाल कञ्चनजंघासँगै अन्य हिमश्रृङ्खला, हिमाली जनजीवन, यहाँको प्राकृतिक सौन्दर्य मनोरम छ। सुन्दर र उपयुक्त गन्तव्य हुँदाहुँदै पनि कम प्राथमिकतामा परेको कञ्चनजंघा अवलोकन गर्न सहज हुने पर्यटन व्यवसायीहरूको भनाइ रहेको छ। घुम्न

आउने याम शुरु भएको छ, कोरोनापछि यो पल्ट धेरै पर्यटक आउने अपेक्षा स्थानीयवासीको छ, आन्तरिक र केही विदेशी पर्यटक आउन थाल्नुभएको छ- घुन्साका पर्यटन व्यवसायी धर्के शेर्पाले भने- करिब १८-१९ दिनमा सर्किट नै पूरा गर्न सकिन्छ, घुम्ने अत्यधिक ठाउँहरू भएकाले यहाँ आउने पर्यटकहरू निकै रमाउनुहुन्छ, हामी स्वागत गर्न आतुर छौं।

पदयात्राका लागि यो क्षेत्र निकै महत्वपूर्ण र रोचक रहेको छ। कञ्चनजंघाका उत्तरी र दक्षिणी बेस क्याम्प, फक्ताङलुङ हिमाल यहाँको अत्यन्त महत्वपूर्ण क्षेत्र हो। प्राकृतिक सौन्दर्य, हिमाली संस्कृतिमा रमाउनका लागि महत्वपूर्ण छ। कञ्चनजंघासहित हिमाल, यहाँको हावापानी, ताल, पोखरी, हिमाली जनजीवन मुख्य विशेषता हुन्। यस क्षेत्रमा जाने पर्यटकहरूलाई लक्षित गरेर पदमार्गलाई व्यवस्थित गरिएको छ। होटल, टी हाउस भएकाले कञ्चनजंघा अवलोकन गर्न सहज हुने पर्यटन व्यवसायीहरूको भनाइ रहेको छ।

युरोपमा ६५ वर्षमाथिका मानिस धेरै

काठमाडौं, असोज २४। नयाँ सामाजिक, आर्थिक र स्वास्थ्य चुनौतीहरूको चेतावनी दिँदै विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन (डब्ल्यूएचओ) ले सन् २०२४ सम्ममा युरोपमा ६५ वर्षमाथि उमेर समूहको जनसङ्ख्या १५ वर्षमुनि उमेर समूहभन्दा बढी हुने बताएको छ।

युरोप विश्वव्यापी परिवर्तनको तुलनामा दशकौं अगाडि छ। आवर बलुङ इन डाटा इन्स्टिच्युटको अनुमान अनुसार युरोप ६० वर्षपछि सन् २०६४ को हाराहारीमा

रहेको अपेक्षा गरिएको छ। सन् २०२४ सम्ममा डब्ल्यूएचओ युरोपेली क्षेत्रमा ६५ वर्षभन्दा बढी उमेर भएको व्यक्तिको जनसङ्ख्या १५ वर्षभन्दा कम भएको व्यक्तिको जनसङ्ख्याभन्दा बढी हुने अनुमान गरिएको छ- डब्ल्यूएचओले एक विज्ञापितमा भनेको छ- यो प्रवृत्तिको अर्थ नयाँ सामाजिक, आर्थिक र स्वास्थ्य चुनौतीहरू हुन् जसले बुढ्यौली उमेरको जनसङ्ख्याको प्रभावलाई कम गर्न स्वस्थ उमेरमा ध्यान केन्द्रित गर्न माग गर्दछ।

डब्ल्यूएचओ युरोपेली क्षेत्रले मध्यएशियाका थुप्रै मुलुकसहित ५३ मुलुकलाई समेटेछ। युरोपभर लामो जीवनको अपेक्षा घट्दो स्वास्थ्यको पर्यायवाची हो। बुढ्यौली जनसङ्ख्याको प्रभावलाई कम गर्न डब्ल्यूएचओले बुढ्यौली उमेरको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य, स्वतन्त्रता, सामाजिक कल्याण र गुणस्तरीय जीवनको संरक्षण र सुधारमा सशक्त बनाउने उपायका लागि आह्वान गरेको छ।

चीनमा पत्रकार थुनामुक्त

काठमाडौं, असोज २४। जासूसी गरेको आरोपमा दोषी ठहर भई चीनमा तीन वर्ष थुनामा रहेकी चिनियाँ मूलकी एक अष्ट्रेलियाली पत्रकार अष्ट्रेलिया फर्केको अष्ट्रेलियाका प्रधानमन्त्री एन्थोनी अल्बानिजले बताएका छन्।

उनका अनुसार पत्रकार चेङ लिसंग आफ्ना दुई सन्तानसँग मेलबोर्नमा पुनर्मिलन भएको छ। ४८ वर्षीया चेङ चीनको सरकारी र मङ्सिर गरी तीन महिना अन्तर्राष्ट्रिय विभागमा काम गर्थिन्।

उनको मुद्दा चीनमा कानूनी प्रक्रियाबाट टुङ्गिएको थियो- प्रधानमन्त्री अल्बानिजले बुधवार पत्रकारहरूसँग कुरा गर्दै भने। पत्रकार चेङको फिर्ती अल्बानिजको यो वर्ष नियोजित वेइजिङ भ्रमणअंश भएको छ। यद्यपि प्रधानमन्त्री अल्बानिजको वेइजिङ भ्रमणको मिति टुङ्गे लागिसकेको छैन। अल्बानिजको सरकारले सन् चेङ र सन् २०१९ देखि चीनमा थुनामा राखिएकी चिनियाँ मूलका अष्ट्रेलियाली नागरिक याङ हेइजिनको रिहाइका लागि लडिइ गरिरहेको छ।

बालअधिकार प्रतिसंवेदनशील बनाौं

- माया, ममता, संरक्षण, स्वस्थ वातावरण, उचित पोषण, शिक्षा, मनोरञ्जन र विकासका अवसर पाउनु प्रत्येक बालबालिकाका आधारभूत अधिकार हुन्।
- बालबालिकाका बाँच्न पाउने अधिकार, संरक्षणको अधिकार, विकासको अधिकार र सहभागिताको अधिकारको सुनिश्चित गरौं, गराऔं।
- बालबालिकाको अधिकारप्रति राज्य, समाज, परिवार र अभिभावकलगायत सबै संवेदनशील बनाौं।
- बालबालिकाको अधिकारप्रति राज्य, समाज, परिवार र अभिभावकलगायत सबै संवेदनशील बनाौं।
- बालबालिकाको अधिकारप्रति राज्य, समाज, परिवार र अभिभावकलगायत सबै संवेदनशील बनाौं।
- बालबालिकाको अधिकारप्रति राज्य, समाज, परिवार र अभिभावकलगायत सबै संवेदनशील बनाौं।

साधारणसभा सम्बन्धी सूचना

परोपकार तथा अनुसन्धान केन्द्रद्वारा सञ्चालित हाम्रो साझा घरको यही मिति २०८०/०९/२७ का दिन १४औं ओडिडि वार्षिक साधारणसभा हुने भएको हुनाले सम्पूर्ण सहयोगी सदस्यहरू, साधारण सदस्य, आजीवन सदस्य, संरक्षक सदस्य, विशिष्ट सदस्य, गुठीदान दाता साथै एक छाक भोजन सौजन्य दाताज्यूहरूलाई सो दिन उपस्थित भई दिनुहुनका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछौं।

समय: बिनाको ठीक ११:३० बजे
मिति: २०८०/०९/२७ गते
स्थान: परोपकार तथा अनुसन्धान केन्द्रको प्राङ्गण

परोपकार तथा अनुसन्धान केन्द्र, हाम्रो साझा घर, बिर्तामोड-४, भनापा

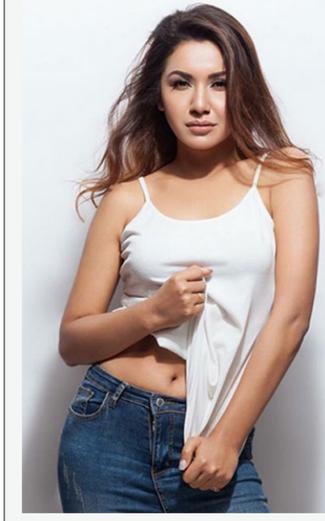
पथरीशनिश्चरे नगरपालिका विशेष अनुरोध

- नगरपालिका वा बडा कार्यालयमा बुझाउनु पर्ने सम्पत्ती कर, व्यवसाय कर लगायतका करहरू यही असोज मसान्त भित्रै बुझाऔं।
- सडक पेटीमा कुनै पनि किसिमका व्यापार व्यवसाय नगरौं।
- सडकको क्षेत्राधिकार भित्र ठेला पसल तथा निम्नो सामग्री नराखौं।
- सडकमा जथाभावी सवारीसाधन पार्किङ नगरौं।
- नगर क्षेत्रभित्र निर्माण हुने घरको निर्माण पूर्व अनिवार्य घर नक्सा पास गर्ने गरौं।
- पञ्जीकरणका कार्यहरू ३५ दिन भित्रै गरी जरिवानाबाट बच्न।
- महिला सशक्तिकरणलाई प्राथमिकता दिऔं। सबै प्रकारका हिसाको अन्त्य गरौं।
- उपभोक्ता हित विपरीत हुने कुनै पनि क्रियाकलापहरू पूर्ण रूपमा रोकौं।
- मिसावट तथा रांग रांगन गरिएका खान्किराहरूको वेचबिखन र सेवन गर्दै नगरौं।
- बाल श्रमको अन्त्य गरौं।
- घर, पसल, रेष्टुरेन्ट, होटल, उद्योग कारखाना आदिबाट निस्किएको फोहोरलाई जथाभावी नफालौं। फोहोर मैला व्यवस्थापनमा नगरपालिकालाई सहयोग गरौं।
- आफ्नो घर वरिपरी हरियाली बनाउन वृक्षरोपण गर्ने संस्कारको विकास गरौं।

पथरी शनिश्चरे नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय पथरी शनिश्चरे, मोरङ

श्रीअन्तु प्रकाशन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित तथा मुद्रित - कार्यालय: बिर्तामोड-१, भनापा ■ प्रकाशक: भरतलाल गिरी, ■ अध्यक्ष: टोष्ण प्रसाई, ■ व्यवस्थापक: चन्द्रकान्त ढकाल (९८४४६४२०२५/ ९८१७५६०२५) ■ प्रकाशन सहयोगी: भाग्यप्रसाद शिवाकोटी ■ सहायक: एकराज गिरी ■ अनलाइन संयोजक: नरेन्द्र ढकाल ■ सह-सहायक: सुरेन्द्र भण्डारी ■ डेस्क सहायक: लक्ष्मण ढकाल ■ लेखा: सोमनाथ भण्डारी ■ बजार व्यवस्थापक: लीला आचार्य (९८१४०९८७७१) ■ कम्प्युटर: रण मुखिया/ सन्तोष अधिकारी ■ बिर्तामोड प्रतिनिधि: गोपाल अधिकारी-९८०७९०२२२/सञ्जय श्रेष्ठ ९८०७९०२२२ ■ प्रेषण: गोपाल मण्डल ■ प्राविधिक: बन्दी महतारा (कार्यालय फोन: ०२३-५३९००२/प्रशासन/विज्ञापन: ०२३-५३००४४) Email: purwanchal2052@gmail.com

'हात्तीछाप' र 'उपहार'ले बेनिशालाई दिएको तनाव

अभिनेत्री बेनिशा हमाल आफू अभिनित २ फिल्म एकै मितिमा रिलिज हुने भएपछि तनावमा छिन्।

उनले शीर्ष भूमिकामा रहेर अभिनय गरेका 'हात्तीछाप' र 'उपहार' आगामी माघ २६ मा रिलिज हुने पक्का भएको छ। दुवै फिल्मका निर्माता रिलिज मितिमा अडिग रहेको खण्डमा बेनिशाले आफैँसँग बक्स अफिसमा प्रतिस्पर्धा गर्नु पर्ने हुन्छ। किरण नेपालीको प्रस्तुतिमा सिमोस सुनुवारको निर्देशन रहेको फिल्म 'हात्तीछाप' ले फस्ट लुक सँगै प्रदर्शन मिति तय गर्‍यो। अब यही मितिमा फिल्म 'उपहार' पनि आउने भएको छ। फिल्ममा रेखा थापा, पूजा शर्मा, बेनिशा हमालको मुख्य भूमिका छ। फिल्मको टिमले चाडै नै गीत सार्वजनिक गर्ने तयारी गरेको छ। एकै मितिमा दुई फिल्म रिलिज हुँदा प्रमोसनमा समस्या आउँछ। बेनिशाले पनि एकसाथ २ फिल्म एउटै मितिमा आउँदा आफूलाई दोहोरो प्रमोशनमा दौडनुपर्ने भएकाले केही गाह्रो हुने बताएकी छिन्।

सहकारीकर्मी ...

रामचन्द्र सहकारी अभियन्ता हुन् भने लक्ष्मीप्रसाद उप्रेती कार्करभट्टा बहुमुखी क्याम्पसका प्रमुख हुन्। त्यस्तै मनोज उप्रेती सूर्योदय टेलिभिजन बिर्तामोडका अध्यक्ष हुन् भने गोपीचन्द्र उप्रेती व्यवसायी हुन्। मेचीनगर नगरपालिकाका उपप्रमुख मीना उप्रेतीकी सासुआमा समेत रहेकी जुनुकादेवीको विहावार विहान १० बजे मेची नदीमा अन्त्येष्टि गरिने बताइएको छ। मृतक उप्रेतीका चारछोरा बुहारीमा रामचन्द्र-लक्ष्मी उप्रेती, लक्ष्मीप्रसाद-मीना पोखरेल उप्रेती, गोपीचन्द्र - ममता भेटवाल उप्रेती, मनोज-विष्णु मैनाली उप्रेती रहेका छन्। दुई छोरीहरूमा हरिमाया मैनाली र वनिता उप्रेती ढकाल रहेका छन्। वनिता ओखलढुङ्गा उच्च अदालतकी न्यायाधीश हुन्। वि.स. १९९२ साल वैशाख १० गते ताप्लेजुङमा जन्मिएकी उप्रेतीका श्रीमान त्रिलोचनको यसअघि नै निधन भएको छ।

टूला ...

कारोवारको डील एउटाले गर्छ तर लेखनदासले पैसा लिन्छ। पैसा बुझ्ने लेखनदासले पैसा कहिले बाँड्छ भन्ने थाहा नहुने पनि उनको भनाइ छ। राज्य व्यवस्था समितिको बुधवारको बैठकमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन-२०४८लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक र अख्तियारको काम कारवाहीबारे छलफल भएको थियो।

कमलाधापमा ...

आरक्षण केन्द्रबाट हात्ती विज्ञ टोली आउँदै गरेको उनले बताए। सो टोली आएपछि मात्र हात्ती मरेको हो या मारिएको भन्ने पत्ता लाग्ने उनको भनाइ छ।

मुलुक ...

अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा भापाका विभिन्न ठाउँबाट मोर्चामा आवद्ध नेता तथा कार्यकर्ता कार्यक्रममा सहभागी थिए। गत असोज १८ गते नेकपा माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादी, जसपा र नेकपाले मोर्चा घोषणा गरेका थिए। मोर्चाको केन्द्रीय नीति अनुसार भापामा नेकपाले आफू आयोजक बन्दै कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। सो कार्यक्रममा जसपाका जिल्ला अध्यक्ष दीपेनवाला राईले स्वागत गरेका थिए। कार्यक्रमको सञ्चालन नेकपा माओवादीका नेता राजु आचार्य अग्नि र मोहन टुडूले संयुक्त रूपमा गरेका थिए।

साधारणसभामा उपस्थित भइदिने बारेको सूचना

यस मातृ भाग्यरेखा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था बिर्तामोडको १२औं वार्षिक साधारणसभा यही मिति २०८०/०६/२९ गते सोमवार विहान १० बजेबाट बिर्तामोड अतिथि सदनको सभाहलमा सम्पन्न हुने निश्चय भएको हुँदा सम्पूर्ण शेयर सदस्यज्यूहरूलाई अनिवार्य उपस्थितिको लागि हार्दिक अनुरोध गरिन्छ।

मातृ भाग्यरेखा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि., बिर्तामोड

SURYA PAINTS

Since 2006
"Quality Uncompromised"

“ स्वदेशी मलको स्वदेशी रंग गुणस्तरीय उत्पादन सुर्य पेन्ट्सको पहिचान ”

#suryapaintsandchemical | suryapaints@gmail.com
@suryapaintsandchemical | www.spcsurya.com

Koshi Province Our Dealer List		
<p>Valuable Customer Dealer Name: Bardan Enterprises & Traders Address: Dharan-16, Sunsari Contact number: 9848654249/9827081739 owner name: Sirjana Bohara Ji</p>	<p>Valuable Customer Dealer Name: Kankai Traders Address: Birtamod-5, Jhapa Contact Number: 9842755405/9842759559 Owner Name: Bhupendra Baskota/Jay narayan chapegin Ji</p>	
<p>Valuable Customer Dealer Name: Manokamana Hardware Store Address: Goldhap, Haldibari, Jhapa Contact Number: 9825930553/9804901500 Owner Name: Sandesh sapkota/ Trilochan Sapkota Ji</p>	<p>Valuable Customer Dealer Name: Pathibhara Devi Trade Link Address: Arjundhara-6, Jhapa Contact Number: 9817903092/9842701635 Owner Name: Netra Prasad Bimali/Aditya Bimali Ji</p>	
<p>Valuable Customer Dealer Name: Purwanchal Trade and Suppliers Address: Birtamod-5, Jhapa Contact Number: 9804929426/9862684363 Owner Name: Santosh Shah /Samir Giri Ji</p>	<p>Valuable Customer Dealer Name: Sarita Traders Address: Uribhari-4, Koshi-Morang Contact Number: 9852042218 Owner Name: Sarita Ghimire Ji</p>	
<p>Valuable Customer Dealer Name: Timinsa Suppliers Address: Itahari-5, Sunsari Contact Number: 9849190343/9852053011 Owner Name: Arjun Timinsa/ Ramesh Prasad Timinsa Ji</p>	<p>Valuable Customer Dealer Name: Damak Aluminium and Steel House Address: Damak-1 Contact Number: 9808428648 Owner Name: Prakash Subba Ji</p>	
<p>Valuable Customer Dealer Name: Angel Traders Address: Gramthan-5, Tetariya Contact Number: 9816346390 Owner Name: Khagendra Kumar Biswash Ji</p>		
<p>DEALER Requirement AT Biratnagar west- duhabi, khanar, jhumka, inaruwa, chakraghatti, chatara, Biratnagar East- Rangel, Biratchok, belbari, letang, path- ari, itahara, Damak, Gauriganj, Dudhe, surunga, Bhadrapur, Buddhashanti, Fikkal, ilam, pachthar, taplejung, terathum, Dhankuta, Bhojpur</p>		
<p>Contact Person: Santosh Lamichhane - 9748277503 Subash Pokharel - 9851325395</p>	<p>Corporate Office: Kupondole, Lalitpur Tel No:-01-5422432</p>	<p>Toll Free No 1660-017-7575</p>

दर्शन अर्थतन्त्रको आशा

कोशी फेरि पनि सरकारकै सकसमा

कोशी प्रदेशमा सरकार गठन गर्ने सकस अझै कायम छ । सर्वोच्च अदालतको परमादेशबाट मुख्यमन्त्री बनेका एमाले संसदीय दलका नेता हिक्मतकुमार कार्कीले विश्वासको मत लिनुअघि नै राजीनामा दिएपछि अबको मुख्यमन्त्रीका लागि फेरि रस्साकस्सी शुरू भएको छ । दोस्रोपटक मुख्यमन्त्री बनेका नेपाली कांग्रेस संसदीय दलका नेता उद्व थापाले लिएको विश्वासको मतलाई सर्वोच्च अदालतले असंवैधानिक ठहर गरेको थियो । सर्वोच्चको आदेशमा पदमुक्त भएका थापा अहिले फेरि त्यही पदको आकांक्षी देखिएका छन् । विश्वासको मत प्राप्त गर्न विपक्षी दलहरूलाई विश्वासमा लिन नसक्दा थापाले दोस्रो पटक प्राप्त गरेको पद त्याग्नु पर्‍यो ।

कोशीको प्रदेशसभाको अंकगणित सरल छैन । बहुमत प्राप्त गर्न संघीय गठबन्धन अनुसारका दललाई अझै कठिन छ । यस्तो अवस्थामा राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीलाई विश्वासमा नलिई कांग्रेस नेतृत्वको गठबन्धनलाई फेरि पनि असम्भव छ । अधिल्लो पटक पनि राप्रपाको विश्वास आर्जन गर्न नसकेको गठबन्धनले यसपटक विश्वास प्राप्त गर्ला भन्ने अनुमान गर्ने कठिन छ । फेरि पनि सम्भावनाको खेल हो भनिने राजनीतिमा थापाले कति क्षमता प्रदर्शन गर्छन्, उनी र उनको गठबन्धनको भविष्य त्यसै निर्भर छ । सत्तामा दुई-दुई पटक पुगेर पनि सत्ता टिकाउन असफल भएका कांग्रेसका नेता थापा यसपटक फेरि अगिन परीक्षामा सामेल हुँदैछन् ।

एमाले पछिको ठूलो दल नेपाली कांग्रेस आफैँ एक टिकटका छैन । संस्थापन र इतर समूहका आ-आफ्ना तर्क, भनाइ र विचार छन् । यस्तोमा अन्य दलसँग समेत सहकार्य गरेर सरकार बनाउन गठबन्धनलाई सहज छैन । त्यसकै कारण माओवादी केन्द्रका नेता इन्द्र आडुवोले पनि मुख्यमन्त्रीका लागि दाबी गरेका हुन सक्छन् । यस्तोमा असहज परिस्थिति र आन्तरिक किचलोका कारण कोशी प्रदेशमा कांग्रेसको सत्ता यात्रा अनिश्चित जस्तै छ । सत्ता समीकरण र प्रदेशसभाको अंकगणितकै कारण कोशी प्रदेशमा मध्यावधिमा जानुपर्ने बाध्यता भयो भने मूल धारका दलहरूलाई अस्तित्व रक्षाको चुनौती रहन्छ । यसकारण पनि ती दलहरूले विद्यमान जटिल परिस्थितिबाट सुरक्षित अवतरण खोज्नु पर्छ । त्यो नै उनीहरूको र प्रणालीको रक्षा गर्ने आधार हुनसक्छ ।

जुनारबाबु बस्नेत

नेपालीको घरआँगनमा बिस्तारै दर्शनको आगमन हुँदैछ । लामो समयदेखि अर्थतन्त्रमा आएको सुस्त, अफ मन्दीतिर गइरहेको अवस्थालाई यो दर्शन, तिहार लगायत चाडपर्वले अलिकति भाए पनि अवरोध गर्ने अनि अर्थतन्त्रलाई गति दिने आशा पलाएको छ । सुस्त अर्थतन्त्रका बीच शहरका मुख्य बजारमा केही दिनयता चलहलपहल बढ्न थालेको छ । राजधानी उपत्यका मुख्य बजार नयाँ सडक, असन, इन्द्रचोक, मङ्गलबजार, लगनखेल लगायतका क्षेत्रमा ग्राहकको उपस्थिति भिडतर्फ उमुख हुँदैछ । डिपार्टमेन्ट स्टोरमा चलहलपहल बढेको छ । ग्राहकको उपस्थिति बढ्न थाले पनि किनमेल भने खासै बढ्न नसकेको व्यापारीहरूको भनाइ छ, तर कतिपयले व्यापारीको यो भनाइलाई सधैंको बानी समेत भन्ने गरेका छन् ।

नेपाली अर्थतन्त्रमा दर्शन बढी उपभोग गर्ने अवसर मात्र होइन, बजारलाई गाउँदेखि शहर हुँदै बाध्य व्यापारमा समेत सकारात्मक प्रभाव पार्ने अवसर हो । सरकार तथा निजी क्षेत्रले दर्शनमा कर्मचारीलाई थप खर्च दिएर प्रोत्साहन गरेको हुन्छ भने दर्शनमा खर्च चाहिन्छ भनेर जोहो गर्ने परम्पराले समेत अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन सहयोग गर्छ । त्यसैले अर्थतन्त्रका सबै जसो आयामलाई चाडपर्वले छुने गर्छ । उत्पादन र उपभोगमा नयाँ चक्र सिर्जना गर्छ ।

दर्शन सांस्कृतिक चाड भए पनि अर्थतन्त्रको हरेक आयामलाई यो पर्वले छुने गर्छ । युगौंदेखि गाउँघरका किसानले पालेका खसी, बोका, राँगा, कुखुरा, हाँस बजारसम्म पुग्छ । स-साना बजार हुँदै मुख्य शहरसम्म पुग्छ । गाउँमा उत्पादन कृषिउपज पनि बजारसम्म पुग्छ । पशुधन तथा कृषि उपज बजार, सहरसम्म बेचबिखन गरेर दर्शनको गर्जो टार्ने परम्पराले अझै पनि निरन्तरता पाउँदैछ । गाउँघरका बजारमा समेत बिस्तारै कृषिउपज र खसी, बोका आदिको बजार बढ्न थालेको छ । गाउँका उपज शहर बजारसम्म पुग्ने अनि शहरी बजारका लताकपडा, मरमसला, गरगहना गाउँसम्म पुग्ने अवसर समेत हो दर्शन । दर्शन शुरू हुनु अगावै अनेकखालका मेला लामे गर्छन् । सवारीसाधनको मेला हालै सम्पन्न भइसकेको छ । यो पटक विद्युतीय सवारीको आकर्षण बढेको छ भने त्यसतर्फ बैँङ्क लगानी समेत बढ्न थालेको छ ।

त्यसो त अर्थतन्त्रको परम्परागत आयाममा पनि फेरबदल आउन थालेको छ । यताका वर्षमा वैदेशिक रोजगारीमा जाने प्रचलन बढेको छ । भन्दा ६० लाख नेपाली समुद्रपारकै मुलुकमा पुगेका छन् । भारतमा रोजगारीमा जानको संख्या अझ सघन नै छ, खासगरी सुदूरपश्चिम र कर्णाली प्रदेशबाट भारतमा रोजगारीमा जानेहरू दर्शनकै बेला सकारात्मक प्रभाव पार्न सक्छ । दर्शनमा सरकारी कर्मचारी, शिक्षक, सेना, प्रहरी सबैले एक महिनाको थप खर्च समेत पाउँछन् । यो क्रम बैँङ्क तथा वित्तीय संस्थामा अझ बढी प्रभावी छ । थप तलबसहित वर्षभरको लाभांशलाई समेत दर्शनकै बेला दिने गरिन्छ । कम्पनीहरूले दर्शनकै बेला पारेर साधारणसभा गर्ने बोनस बाँड्ने गर्छन् । धेरै जसो सहकारी संघ-संस्थाले पनि यो क्रमलाई निरन्तरता दिएको पाइन्छ । यस्ता अनेक कारणले दर्शनकै बेलामा उपभोक्ताको हातमा पैसा पुग्छ । हुन पनि दर्शनकै बेला मिठो खाने र राम्रो कपडा लगाउने प्रचलन धेरै पहिलेदेखि कै चलन हो । आफूसँग नहुनेले ऋण लिएर पनि दर्शनमा खर्च गर्नुपर्ने नेपाली बाध्यता लामै समयदेखि भाएँ होला, उखाने बनेको छ- दर्शन आयो ढोल बजाइ, दर्शन गयो ऋण बोकाइ । मिठो खाना, राम्रो नानासँगै दर्शनमा दक्षिणाका

रूपमा समेत पैसाको गति र फैलावट बढ्छ । केन्द्रीय बैँङ्कले हरेक वर्ष पाँच, दश, बिस, पचास, सय र पाँच सयका अर्बौँ रूपैयाँका नोट प्रचलनमा ल्याउँछ । यसले मुद्रा प्रवाहमा सकारात्मक भूमिका खेलेको हुन्छ । यो वर्षमा पनि अब केही दिनमै केन्द्रीय बैँङ्कले नोटहरू साटनका निमित्त सूचित गरिरहेको छ । नयाँ नोट नसाट्दासम्म बजारमा दर्शन आएको रौनक नै बढ्दैन । अर्थशास्त्रीहरूको भनाइ अनुसार वर्षभरको कारोबारमा ५० प्रतिशत त दर्शन, तिहार, छठ जस्ता चाडपर्वकै योगदान रहेको हुन्छ । व्यापारीहरूले वर्षभरिमा नबिकेका सरसमान पनि अनेकखालका अफर चलाएर यही मौकामा बेचबिखन गर्छन् भने दर्शनलाई भनेर नयाँ एल्सी खोलेर आयात गर्ने सरसामानको सूची र आयातन समेत ट्युटो बढेको हुन्छ ।

दर्शनमा सरकारले सुपथ मूल्यका पसलहरू सञ्चालन गरेर उपभोक्तालाई राहत दिइरहेको हुन्छ । राजधानी काठमाडौँदेखि स्थानीय बजारसम्म यो प्रवृत्ति बढ्दो क्रममा छ । यो वर्षको सहुलियत मूल्य पसलसमेत आरम्भ भइसकेको छ । सुपथ मूल्यका पसलहरूले समेत देशभरिमा अर्बौँको कारोबार गरिरहेका हुन्छन् । बजार पसलको चलायमानसँगै

उच्च महँगो देखाएको छ । दैनिक उपभोगमा आउने खाद्यान्न लगायतको मूल्यमा त महँगिले आकाशै छोए जस्तो भएको छ । गत वर्ष चार सय रूपैयाँ प्रतिक्लोमा पाउने जिरा अहिले प्रतिक्लो एक हजार तीन सय रूपैयाँ धाराहारी पुगेको छ । नेपाली मुद्रा डलरको तुलनामा कमजोर हुँदा, स्वदेशमा काम गर्नेहरूको आयमा वृद्धि नहुँदा उपभोक्ताको मागमा प्रतिकूल असर परिरहेको छ । सरकारले गर्ने पुँजीगत खर्चमा अर्बौँ गति आउन सकेको छैन । यी अनेक कारणले अधिल्ला दर्शन जस्तो उच्च आर्थिक गतिविधि नभए पनि अर्थतन्त्रमा सकारात्मक चलहलपहल भने बढेकै देखिन्छ ।

दर्शन, तिहार, छठ जस्ता चाडपर्वले गाउँ, शहरलाई सांस्कृतिक रूपमा जोड्न मात्र होइन, आर्थिक रूपमा समेत गाउँ र शहरलाई जोड्छन् । अहिले आएर यी चाडपर्वले गाउँ, शहर मात्र नभएर बाध्य जगत्सित समेत आर्थिक रूपमा जोड्न थालेको छ । भूमण्डलीकरणको प्रभावले नेपाली दाजुभाइ संसारभर छरिएर रहेका छन् । बाहिर बस्ने नेपाली आफ्नै दुःख र पीडा भए पनि स्वदेश सम्बन्ध विशेष अवसर समेत हुनु चाडपर्व । यी चाड पर्वलाई आउँदा दिवामा पर्यटन प्रवर्द्धनसित अझ विशेष तवरले जोड्न सकिन्छ । बाहिर रहेका नेपाली घर फर्कदा, देशभित्रका पर्यटकीय गन्तव्यमा घुम्फार गर्दा नेपालको पर्यटन बजार विस्तार हुन सक्छ । उनीहरू मार्फत विदेशीलाई नेपालको पर्यटनको प्रसार गरेर पर्यटकीय बजार विस्तार गर्न राम्रो अवसर समेत हो । यसमा सरकार र पर्यटनसित सम्बद्ध संघ-संस्थाले विशेष ध्यान जानु पर्छ ।

नीति, योजना र कार्यक्रम ल्याउनुपर्ने हुन्छ । कतिपय अवसरवादीले चाडपर्वकै बेला उपभोक्ता लुट्ने बिसङ्गत अवस्था समेत देखा पर्छ । दर्शन आएपछि बजारबाट एकाएक उपभोग्य सरसमान गायब हुन्छन् । प्रतिक्रिया भए सय रूपैयाँभन्दा कममा चिनीको कारोबार भइरहेको थियो । दर्शन आउनु एक महिना अगावै कालो बजारियाहरूले डेढ सय प्रतिक्लोसम्म भाडामा बेचेका छन् । गोदाम छापामार्फत फेला परेको ठूलो परिमाणको चिनीको बजारीकरणमा समेत पारदर्शिता देखिएन । अनुगमन गर्ने निकायले पनि आफ्नो शास्त्रीय ढर्राबाट माथि उठ्न सकेको देखिँदैन भने निजी क्षेत्रका संघ-संस्थाले आम उपभोक्ताको हितलाई भन्दा मुनाफामूलक निहित स्वार्थलाई नै उच्च बिन्दुमा राखेको देखिएको आरोप लामे गरेको छ । यसमा ध्यान दिने पर्छ ।

दर्शन तिहार, छठ जस्ता चाडपर्व अर्थतन्त्रका आशा जगाउने सु-अवसर पक्कै हुनु, तर यस्तो बेला उपभोक्ता ठगिनु हुँदैन । आयातित सरसमानको उच्च उपभोगमा नियन्त्रण गर्दै देशभित्रकै सरसमानको उत्पादन, बजारीकरण र उपभोग बढोत्तरी ल्याउनु पर्छ । उपभोक्ताको हातसम्म पैसा पुग्न सक्नु भन्ने तीन तहकै सरकारको ध्यान आउनु पर्छ । स्थानीय सरकार तथा वडा कार्यालयले अति सीमान्त आध भएका घरपरिवारका निमित्त सडक मर्मत तथा सरसफाईमा काम दिएर उनीहरूका हातमा पैसा पुग्न सक्ने अवसर दिनुपर्छ । त्यसले गर्दा उनीहरूका हात र साधमा पैसा पुग्छ र चाड पर्व मनाउन अलिकति भाए पनि सहज हुन्छ । निजी क्षेत्रले समेत मुनाफामा अतिक्रान्त न्यून गर्दै उपभोक्तालाई राहत दिन अग्रसर हुनु वाञ्छनीय छ । गोप

सकारात्मक प्रभाव पार्न सक्छ ।

दर्शनमा सरकारी कर्मचारी, शिक्षक, सेना, प्रहरी सबैले एक महिनाको थप खर्च समेत पाउँछन् । यो क्रम बैँङ्क तथा वित्तीय संस्थामा अझ बढी प्रभावी छ । थप तलबसहित वर्षभरको लाभांशलाई समेत दर्शनकै बेला दिने गरिन्छ । कम्पनीहरूले दर्शनकै बेला पारेर साधारणसभा गर्ने बोनस बाँड्ने गर्छन् । धेरै जसो सहकारी संघ-संस्थाले पनि यो क्रमलाई निरन्तरता दिएको पाइन्छ । यस्ता अनेक कारणले दर्शनकै बेलामा उपभोक्ताको हातमा पैसा पुग्छ । हुन पनि दर्शनकै बेला मिठो खाने र राम्रो कपडा लगाउने प्रचलन धेरै पहिलेदेखि कै चलन हो । आफूसँग नहुनेले ऋण लिएर पनि दर्शनमा खर्च गर्नुपर्ने नेपाली बाध्यता लामै समयदेखि भाएँ होला, उखाने बनेको छ- दर्शन आयो ढोल बजाइ, दर्शन गयो ऋण बोकाइ । मिठो खाना, राम्रो नानासँगै दर्शनमा दक्षिणाका

दर्शन गाउँघर गुल्जारे हुने अवसर समेत हो ।

रोजगारी र अवसरका निमित्त शहर बजार पसेका, थातथलो छोडेका नेपाली दाजुभाइ यही मौकामा गाउँघर पुग्ने गर्छन् । उनीहरूले लामे सरसमान र कोसेलीले आर्थिक आयामका अवयव बोकेको हुन्छ भने यातायात क्षेत्रको चलायमान यसै अवसरमा अति उच्च हुन्छ । सार्वजनिक सवारीसाधनले त्यस क्षेत्रको आयमा बढोत्तरी ल्याउँछ । हवाई यात्रुहरूको चाप उच्च हुन्छ । अतिरिक्त उडान थपनुपर्ने हुन्छ भने सवारीसाधनको व्यस्तता समेत दर्शनमा उच्च हुन्छ ।

त्यसो त केही यो वर्षको दर्शनले अधिल्ला वर्षहरू, खास गरी कोभिडअघि भई अर्बौँ चलहलपहल ल्याउन नसकेको भनाइ आउने समेत गरेको छ । बैँङ्कको उच्च ब्याजदरले लगानीमा लामै समयदेखि प्रभाव परिरहेको छ । महँगो उच्च बढेको छ । केन्द्रीय बैँङ्ककै विवरणले पनि सात प्रतिशतभन्दा

यी खानेकुरा खानाले आँखाको हुन्छ सुरक्षा

आजभोलि आँखा कमजोर नभएको मानिसहरू हुँदैनन् । बच्चाको आँखामा समेत चस्मा लगाएकै हुन्छन् । कम्प्युटरमा लगातार बसिरहँदा आँखा कमजोर हुने समस्या हुन्छ । निरन्तर मावाइलमा हेरिरहँदा पनि आँखा कमजोर हुन्छ । आँखाको महत्व कति हुन्छ भन्ने कुरा देखा नसकेलाई थाह हुन्छ । तै पनि आँखा मानव जीवनको लागि निकै महत्वपूर्ण र नभई नहुने अंग हो । आँखाको ज्योति राम्रो बनाउन घरेलु खानेकुरामा ध्यान दिन आवश्यक छ । आँखा कमजोर हुने कारण खानेकुराले गर्दा पनि हो । त्यसकारण घरमै पाइने यी सामग्रीबाट प्राकृतिक रूपमै आँखाको ज्योति राम्रो बनाउनुहोस् ।

पालुगोको जुस : हरियो पात भएको साग र तरकारी आँखाका लागि लाभदायक हुन्छ । हरियो तरकारीको जुसमा एउटा गोलभेंडाको रस मिसाएर पिउँदा धेरै लाभ प्राप्त हुन्छ । विहान यो मिक्स जुस पिउन थाल्नु ।

गाजरको जुस : आँखाले धमिलो देख्नु थाल्यो भने दिनदिने गाजरको जुस पिउनु । एक गिलास गाजरको जुसमा एउटा गोलभेंडाको रस मिसाएर पिउँदा धेरै लाभ प्राप्त हुन्छ । विहान यो मिक्स जुस पिउन थाल्नु ।

हरियो सागपात : आँखाका लागि क्यारोटिन लाभदायक हुन्छ र हरियो सागपातमा यो तत्व भरपूर भेटिन्छ । यसले आँखाको पुतलीमा सकारात्मक असर पार्छ । यसलाई आफ्नो आहारमा अवश्य समावेश गर्नु ।

ओखर : ओखरमा ओमेगा ३ फ्याटि एसिड भरपूर हुन्छ । आँखाको ज्योति बढाउन बच्चाहरूलाई नियमित रूपमा ओखर खुवाउनु ।

भिटाभिन : शरीरमा भिटाभिनको कमी हुँदा आँखा

कमजोर हुन्छ । आफ्नो आहारमा भिटाभिन ए, बी, सी र ई भएका आहार समावेश गर्नुहोस् । सुन्तला, मौसम, केरा, लोका, किवी, भेंडेखुर्सानी, हरियो सामयन्जी र भुईँकटहर जस्ता खानेकुरा खानु । मुड्फली बदाम, जुस र दूधबाट बनेका आहारले पनि फाइदा गर्छन् ।

बदाम : बदाम आँखाका लागि लाभदायक हुन्छ । राति पानीमा बदाम भिजाएर विहान खानुहोस् । यसले आँखा पनि बलियो बनाउँछ अनि स्मरणशक्ति पनि बढाउँछ । बदाममा सुप र मिश्री मिसाएर खाँदा पनि लाभ हुन्छ । तर, आयुर्वेदका यस्ता केही घरेलु उपचार छन्, जसको प्रयोगले आँखाको तेज बढ्दै जान्छ ।

ग्रीन टि : दैनिक नियमित रूपमा २-३ कप ग्रीन टि पिउनले यसमा रहेको एन्टीअक्सिडन्टसले आँखालाई स्वस्थ राख्छ ।

अमला : सुकाएको अमलालाई रातभर पानीमा भिजाउनुहोस् । भोलीपल्ट विहान यसको पानीले आँखा सफा गर्नुहोस् । यसो गर्नाले आँखा स्वस्थ रहन्छ ।

घीउ : घीउले आँखाको तेज बढ्दै जान्छ ।

जीरा : जीरा र मिश्रीलाई बराबर मात्रामा मिसाएर पिउनु । यसको धूलोलाई नियमित रूपमा घीउसँग मिसाएर खानाले आँखाको ज्योति बढाउँछ ।

विहान उठेर सफा पानी आँखामा छ्याप्ने : आँखालाई चिसो पानीले धुनुहोस् । त्यसपछि चिसो पानी तथा गुलाब जलले कटनको कपडा भिजाएर १० मिनेटसम्म आँखामा पट्टि बनाएर लगाउनाले आँखा स्वस्थ रहन्छ ।

त्रिफला : त्रिफलाचूर्ण रातभर पानीमा भिजाउनुहोस् । भिजाएको पानीले विहान आँखा सफा गर्नाले आँखामा हुने इन्फेक्सन तथा मांसपेशीलाई स्वस्थ राख्छ ।

सस्यु : सस्युको तेलले मालिस गरेर सुत्नाले आँखाका मांसपेशीलाई बलियो बनाउँदछ ।

तोरीको तेल : राति सुत्नुअघि तोरीको तेलले टाउको दिनहुँ मालिस गर्दा पनि आँखाको ज्योति ठीक हुन्छ ।

अमला : अमला पकाएर तयार पारेको गुलियो अचार दिनमा दुई पटक खानाले आँखाको ज्योति बढ्छ ।

सुप : एक चम्चा सुप, दुईवटा हाडेबदाम र आधा चम्चा मिश्रीलाई राम्रोसँग पिसेर राति सुत्नुअघि एक ग्लास दूधसँग पिउने गर्नुपर्छ ।

सुकुमेल : तीन-चार वटा सुकुमेल र एक चम्चा सुपलाई राम्रोसँग पिसेर र एक ग्लास दूधसँग दिनहुँ पिउने ।

हाडे बदाम : रातमा छ-सात वटा हाडे बदाम पानीमा भिजाउने र विहान खाने गर्नाले आँखाको पावर ठीक हुँदै जान्छ ।

विपन्नका लागि सुरक्षित आवास निर्माण हुँदै

पथरीशानिश्चरे, असोज २४ ।

पथरीशानिश्चरे वडा नं. २ को कार्यालयले सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत जयचोक-गोलचौर निवासी कृष्णबहादुर माफ्रीको घर निर्माणका लागि पहिलो किस्ता स्वरूप ४५ हजार रूपैयाँ उपलब्ध गराउँदै सहयोग पुऱ्याएको छ ।

वावु, एक छोरीसहित तीन जनाको परिवारका अतिविपन्न माफ्री विगत केही वर्षयता एलानी जमिनमा आफ्नै भुपडीमा बस्दै आएका थिए । सोही भुपडी हटाएर सुरक्षित आवासीय कार्यक्रम अन्तर्गत वडा कार्यालयको सिफारिसमा घर निर्माण भइरहेको हो ।

घर निर्माणका लागि कार्य नजिकैको चौतारी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले पनि आवश्यक काठ उपलब्ध गराएको हो । घरको छानामा कर्कट पाता, मगरा र काँटी सो कार्यक्रम मार्फत प्राप्त नगदले खरिद गरी घर निर्माण भइरहेको र घरको भुईँ ढलान लगायतको कार्यका लागि अन्तिम किस्ता स्वरूप ३० हजार रूपैयाँ बराबरको नगद प्राप्त हुनेछ ।

चालू आर्थिक वर्षमा माफ्री जस्तै वडाभित्रका अरू १२ जना विपन्न वर्गका परिवारहरूको सुरक्षित आवास

कार्यक्रम अन्तर्गत घरहरू निर्माण भइरहेका वडाध्यक्ष राईले बताए । उनका अनुसार छानामा टीन लगाउने नसक्ने अति कमजोर आर्थिक अवस्थाका घरपरिवारहरूको निर्माणधीन घरहरूको लागि आवश्यक हुने बत्ती, कोरा, कडी आदि आवश्यक काठ विभिन्न सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको सहयोगमा हाल टीन लगाउने कार्य भइरहेको छ ।

विपन्न वर्ग मध्येका अति विपन्न सुरज तामाङ (गोले, लिची डाँडा), समेतको घरको छानो लगाउन वडा कार्यालय, वडा अध्यक्ष नैना साम्पाङ राईले आफ्नो तर्फबाट नगद दिएर सामाजिक व्यक्तित्वहरूको सहयोग जुटाएर अगाडि बढिरहेको बताए । सोही क्रममा अन्य घर परिवारहरूको बरपडासहित चार कोठे घरहरू निर्माण कार्य पनि हाल एकैसाथ जारी रहेको वडाध्यक्ष राईले जानकारी दिए । यसैवीच विपन्न वर्गका कृष्णबहादुर माफ्रीको घर निर्माणमा सक्रिय सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय युवाहरूलाई वडा कार्यालयले धन्यवाद दिएको छ । त्यसैगरी उक्त कार्यमा वडा सदस्यहरू चन्द्रकुमार राई, खिलानाथ घिमिरेले आवश्यक सहयोग गरिरहेको जनाइएको छ ।

गुमनाम धनकुटाका ऐतिहासिक सम्पदा

धनकुटा, असोज २४। राणाकालीन समयमा धनकुटा पूर्वी नेपालको प्रशासन सञ्चालनका लागि गौडाका रूपमा स्थापित केन्द्र थियो। धरानबाट नून तथा मालासामान लिएर भोजपुर, सङ्खुवासभा, तेह्रथुम, ताप्लेजुङ आवतजावत गर्ने व्यापारी तथा भरियाको प्रमुख व्यापारिक केन्द्र यही थियो।

उक्त समयमा यहाँ निर्मित, पट्टीपोवा, चौतारा, सडक लगायतका ऐतिहासिक संरचना अहिले संरक्षणविहीन बनेका छन् भने कतिपय नष्ट भएर गइसकेका छन्। सबैको बेवास्ताका कारण धनकुटा सदरमुकामस्थित धनकुटा नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका ऐतिहासिक महत्व बोकेका सम्पदा संरक्षण र प्रवर्द्धन अभावमा गुमनाम हुँदै गएका छन्। धनकुटाको इतिहासमा छुट्टै नहुने नटकुटा बजारमा रहेको तत्कालीन प्रशासनिक केन्द्र धनकुटा गौडा अहिले कहाँ छ भनेर खोजनुपर्ने अवस्थामा गुमनाम छ। हाल नगरपालिकाको वडा नं. ४ स्थित नेपाली सेनाको भीमदल गण ब्यारेकभित्र रहेको यो गौडा सबैले नाम सुने पनि पछिल्लो पुस्ताका लागि परिचित छैन।

ऐतिहासिक महत्व बोकेको यो दरवार शाहहरूबाट किनेर संग्रहालयमा परिणत गर्नबाट धनकुटा नगरपालिका चुकेको इतिहासका जानकार बरालको तर्क छ। ऐतिहासिक महत्व बोकेको धनकुटा गौडा सर्वसाधारणका लागि खुला गर्न नेपाली सेनासँग कुरा भइरहेको उद्योग वाणिज्य सङ्घ धनकुटाका अध्यक्ष विजय सन्तोषी राईको भनाइ छ। राणाकालमा स्थापित प्रशासनिक तथा व्यापारिक केन्द्र भएसँगै धनकुटा बजारमा बटुवा र भरियाका लागि नगरमा अनगिन्ती चौतारा र पाटीपोवा निर्माण भएको देखिन्छ। एक प्रकारले धनकुटा नगरपालिका कुनै बेला चौतारी नै चौतारीको नगर थियो। अहिले पनि नगरमा बाक्यै चौतारा छन्। अधिकांश चौतारी भौतिक संरचना निर्माणसँगै काटिएर मासिएर भने बाँकी भएका कतिपय ऐतिहासिक चौतारी संरक्षणविहीन बनेका छन्।

संरक्षण अभावमा यहाँका सबै ऐतिहासिक वस्तु गुमनाम भएको बताउँछन् धनकुटा बहुमुखी क्याम्पसका पूर्व प्राध्यापक तथा धनकुटाको इतिहास सम्बन्धी जानकार ठाकुरप्रसाद बराल। धनकुटा कै परिचय बोकेको सल्लेरी वनभित्र रहेको महेन्द्र पार्क पुनर्निर्माण तथा संरक्षणमा एकलरूपमा निरन्तर लागिरहेका बराल पुरातात्विक कुरा जोगाउन नगरवासी धेरैपछि परिसकेको बताउँछन्। आफूले देखादेखि नगरमा घर बढेर व्यापार-व्यवसाय बढे पनि पर्यटक गुमनाम भएको र कुनै बेला पूर्वको शिक्षाको केन्द्र मानिएको धनकुटा क्याम्पससमेत अहिले विद्यार्थी खोज्दै हिँड्नुपर्ने अवस्था देखिएको उनको भनाइ छ।

पछिल्लो समय सबै ठाउँ बाटाघाटा पुगेपछि प्रयोगविहीन बनेका यहाँ निर्मित पाटीपोवा र वरपिपका चौतारीहरू नाममा सीमित छन्। यस्ता ऐतिहासिक विषय समाज र राज्यको सम्पत्ति भए पनि यसप्रति नागरिक र जनप्रतिनिधि सचेत नहुँदा संरक्षण नभएको पत्रकार महासङ्घ धनकुटाका अध्यक्ष राईको भनाइ छ। नागरिक, भूगोल र त्यहाँका सम्पदा मिलेरै राष्ट्र बन्ने भएकाले यहाँका ऐतिहासिक र पुरातात्विक सम्पदाको नाश हुँदा नगरवासीलाई मात्र नभएर देशलाई नै घाटा हुने उनको भनाइ छ। राणाकालीन समयमा बजार क्षेत्रको तीन किलोमिटरभन्दा बढी च्याप्टो ढुङ्गाले छाँपिएको सडक वि.सं. २०५६ बाट भत्काएर कालोपत्र गरिसकिएको छ। यसले नगरवासीलाई केही सुविधा त भयो तर यसले धनकुटा बजारलाई ठूलो क्षति भएको वडा नं. ३ का अध्यक्ष विकास घिमिरेको भनाइ छ। यहाँका ऐतिहासिक सम्पदा जगेर्ना गरेर पर्यटन

प्रवर्द्धनमा धनकुटावासी चुकेको उनको पनि भनाइ छ। पुरानो पुस्ताको बेवास्ता तथा नयाँ पुस्तामा ऐतिहासिक र पुरातात्विक महत्व सम्बन्धी जागरण नहुँदा पुराना कुराको संरक्षण हुन नसकेको धनकुटाका प्रा.डा. गोपालबहादुर राईको भनाइ छ। पुरातात्विक महत्वका सम्पदालाई समग्र धनकुटाको आर्थिक अवस्था मजबुत बनाउने आधारका रूपमा विकास गर्न नसक्नु धनकुटावासीको दुर्भाग्य भएको उनको भनाइ छ। अहिले राणाकालमा निर्मित धनकुटा बजारको ऐतिहासिक विहीनारे हटिया पुनःनिर्माण भएर यसको पुरानो स्वरूप नष्ट भइसकेको छ। त्यस्तै यस नगर क्षेत्रमा मात्र पाइने 'किरात आठपहरिया' जातिको टिनको छाना लगाउन नहुने भनिएका खरले छाडिएका घुमाउने घर समेत नष्ट हुँदै गइरहेका छन्।

साविक जिविसमा योजना सम्बन्धी २० वर्षभन्दा लामो अनुभव बटुलेका हाल धनकुटा नगरपालिकामा प्रशासन योजना तथा अनुगमन अधिकृत रहेका सीताराम गौतमले नागरिकले सधैं नयाँ कुराप्रति आकर्षित हुने भएकाले पुराना कुरा छाड्दै गएको हुनसक्ने जिकिर गरे। नगरका जति पनि पुराना संरचनाको ठाउँमा नयाँ बनेका छन् ती सबै नागरिकको माग र स्थानीय तहहरूको समेत लगानीमा पुनर्निर्माण हुँदै आएको उनको भनाइ छ। समाजको विकासक्रमसँगै यहाँका ऐतिहासिक स्थल तथा सम्पदाको संरक्षण नहुँदा धनकुटा बजार क्षेत्र केवल घर नै घरको बजारमात्र बन्न पुगेको छ। वि.सं. २०४० मा धनकुटा बजारबाट भोजपुर, सङ्खुवासभा तेह्रथुम जाने मोटरबाटो बजारको बीच भागबाट लेजान नदिएर सडक बाहिरबाट गएपछि यो बजार उस्तै साँघुरो अवस्थामा छ। पछिल्लो समय पूर्वाञ्चलका १६ जिल्लाको सदरमुकाम रहेको गुल्जार नगरपालिका देश सङ्घीयतामा गएपछि धनकुटा जिल्ला सात स्थानीय तहमा विभाजन भएसँगै यो नगर थप कमजोर भएको छ।

धनकुटा नगरपालिका क्षेत्रमा रहेको ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक स्थलका लागि कार्यक्रम नभएको तर संस्कृति प्रवर्द्धनका लागि नगरपालिकाले योजना र बजेट विनियोजन गर्दै आएको नगरका उपप्रमुख भीमादेवी खनालले जानकारी दिइन्। नगर क्षेत्रको आर्थिक विकासका लागि यस वर्षबाट बन्दीपुरको घरवास (होमस्टे)मोडलमा आधारित होमस्टे सञ्चालनको कार्यक्रम रहेको उनले बताइन्। संरक्षण र प्रवर्द्धनको पखाँइमा रहेका ऐतिहासिक विषयमा भने आफूहरूको ध्यानाकर्षण भएकाले आगामी नगरको नीति तथा कार्यक्रममा यसलाई समावेश गरिने उनको भनाइ छ।

सडक किनारमा मकैको व्यापार

पथरीशनिश्चरे, असोज २४। बेलवारी नगरपालिका वडा नं. ८ बुधबारेका आशवहादुर राई र उनकी पत्नी प्रमिला राईसँगै मकै पोलेर बेच्छन्।

दैनिक रूपमा चारदेखि छ सय रुपैयाँसम्म चोखो नाफा आर्जन गर्ने यी दम्पतिले अफ सिजनको बाली भनिने मकै पालेर बेच्ने मनयै आयआर्जन गर्दै आएका छन्। घर नजिकैको विद्यालयमा कक्षा ६ र ७ मा पढ्ने आफ्ना दुई छोरीलाई राम्रोसँग पठनपाठनको लागि आवश्यक आर्थिक सहयोग पुऱ्याउँदै घरको दैनिक गर्जो पनि मज्जैले टाढै आएको उनीहरू सुनाउँछन्। यो दम्पतिले कोरोना संक्रमण बढेकै समयदेखि बेलवारीको वडा नं. ८ मा रहेको 'पेट्रोल खानी जाने बाटो' लेखिएको बोर्डको उत्तर सडकको किनारमा यही व्यवसाय गर्दै आएका छन्। अरूको वारी नै ठेक्का हालेर मकैको धोगा ल्याउने

गरेको आशवहादुरले बताए। उनका अनुसार बेलवारीकै भित्री गाउँहरूमा धान नफल्ने डाँडापाखामा वर्षायाममा पनि मकैको खेती लगाइने भएकोले त्यहीँबाट किनेर ल्याउने गरेको बताए। सरदर प्रतिधोगा २२ देखि २८ रुपैयाँसम्ममा खरिद गरी पोलेर प्रति गोठा ३५ देखि ४० रुपैयाँसम्ममा बिक्री हुने गरेको उनकी श्रीमति प्रमिलाले बताइन्। उनी मकैको साथै नरिवल, सालको पात, वाँसको तामा, आदि पनि बेच्ने गर्दछन्। त्यसैगरी पथरीशनिश्चरे-१०

जिरीखिस्ती निवासी ५४ वर्षीय जनक खड्का र उनकी पत्नी सुविना कार्की पनि यसै पेशामा रमाएका छन्। एक छोरा र एक छोरीको अभिभावक यो दम्पतिले १० महिना अघिदेखि पथरीशनिश्चरे-१ को पूर्वी बस रोडको पूर्व छेउमा मकै पोलेर बेच्दै आएका छन्। कम्तिमा एक सय ५० धोगादेखि बढिमा दुई सय ५० जति बिक्री गर्दै आएको खड्काले बेलवारीको वडा नं. ५, ६, ७ र ८ का धान नफल्ने डाँडापाखामा मकै बाली लगाएको पाइन्छ।

'कारकतत्व पहिचान गर्न नसक्दा मानसिक समस्या'

वित्तमोड, असोज २४। पछिल्लो समय मानसिक रोगीको संख्या बढ्दै गएको र त्यसको कारकतत्व पहिचान गर्न नसक्दा मानसिक समस्यामा पर्दै जाने गरेको चिकित्सकहरूले बताएका छन्।

नेपालमा दश जनमध्ये एक जना मानसिक समस्यासँग बाँचिरहेको र दैनिक १९ जनाले ज्यान गुमाउने गरेको अवस्थाप्रति चिकित्सकहरूले चिन्ता व्यक्त गरेका छन्। रोटीरी क्लब अफ वित्तमोड मिडटाउनले विश्व मानसिक स्वास्थ्य दिवसका अवसर परे वित्तमोडस्थित वित्तमोड अस्पतालका मानसिक रोग विशेषज्ञ डाक्टर आभाष निरौला र वी एण्ड सी अस्पतालका डाक्टर श्रद्धा भण्डारीले मानसिक स्वास्थ्यसँग जोडिएका विषयलाई न्यूनीकरण गर्न मानिसले गर्नुपर्ने काम तथा रोगको पहिचान कसरी गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा सहभागीहरूलाई बुझाएका थिए। मानसिक स्वास्थ्यसँग जोडिएका

अज्ञानता, अन्धविश्वास र लाञ्छनालाई न्यूनीकरण गर्दै विभिन्न क्षेत्रमा मानसिक स्वास्थ्यका विषयमा कार्यक्रमहरू गर्ने रोटीरी क्लब अफ वित्तमोड मिडटाउनका अध्यक्ष नवीन उप्रेती (सिद्धार्थ)ले बताए। उनले विश्वका धेरै देशहरूले मानसिक स्वास्थ्यलाई प्राथमिकतामा राखे गरे पनि नेपालमा भने सरकारले यो रोगलाई प्राथमिकता नदिएपछि पछिल्लो समय मानसिक समस्याका विरामीहरू बढ्न थालेको उल्लेख गरे। उनले रोटीरी क्लब अफ वित्तमोड मिडटाउनले यस वर्ष मानसिक स्वास्थ्यका सवाललाई प्राथमिकताका साथ उठाउने बताए।

रोटीरी क्लब अफ वित्तमोड मिडटाउनका अध्यक्ष नवीन उप्रेती (सिद्धार्थ)को अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा रोटीरी क्लब अफ वित्तमोड मिडटाउनका निवर्तमान अध्यक्ष सुमन शर्मा जमरकट्टेल, एमिस्टेन्ट शुभकुमाइ पाठक, डिस्टिक जोइन्ट सेक्रेटरी निक्कीता गिरी, पूर्व अध्यक्ष प्रशान्त भण्डारी, शिवकुमार अग्रवाल, अरवीन गायल, डा. सन्ध्या राठी लगायतको सहभागिता रहेको थियो। कार्यक्रममा डाक्टर निरौला र भण्डारीले मानसिक स्वास्थ्यका विषयमा सहभागीहरूलाई प्रशिक्षण दिई स्वास्थ्य जीवन जिउने विषयमा सचेत बनाएका थिए।

पिएलजिएसीको सदस्यमा रेगिना

दमक, असोज २४। दमक नगरपालिकाको उपप्रमुख रेगिना भट्टराई प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (पिएलजिएसी)को राष्ट्रिय निर्देशक समिति सदस्यमा चयन भएकी छिन्। सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्री अध्यक्ष रहने सो समितिको सदस्यमा कोशी प्रदेश भरिका स्थानीय तहहरूको

तर्फबाट दमक नगर उपप्रमुख मनोनयन भएकी हुन्। प्रदेश र स्थानीय जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र अन्य संरोकारवालाका विविध कार्यक्रम संधीयता, सुशासन, सार्वजनिक खरिद प्रणाली, वित्तीय विकेन्द्रीकरण लगायतका शासन र सुशासन सम्बन्धी महाहस्ता केन्द्रीत रहने गरी कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ।

ताप्लेजुङ -पाथीभरा सफल यात्रा

वित्तमोडबाट फिटिम, ताप्लेजुङ हुँदै पाथीभरा मन्दिरसम्म साथै बेचम्ब, मेमेडसम्मको सफल यात्राका लागि हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

ताप्लेजुङ पाथीभरा काउन्टर
मो. ९८०३२५०४७२, ९८०१३६४०९३

उच्च गुणस्तर सुलभ मूल्य

सयपत्री बालुवा प्रशोधन उद्योग

यहाँ आधुनिक प्रविधिले प्रशोधित बालुवा, गिट्टी आदि निर्माणजन्य सामग्री सुपथ मूल्यमा पाइनुका साथै तुरुन्त डेलिभरी समेत गरिन्छ।

सम्पर्क :
९८०४२५४४००
९८६६२४२४६६
अर्जुनधारा नपा- ४ फापा

डेङ्गीबाट बचौं

डेङ्गी रोग डेङ्गी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुट्टेको टोकाईबाट मात्र सञ्चलित हुन्छ।

डेङ्गीको रक्षणक: वर्ष जसो आरम्भ, जसो र माघदेखिदेखि, डेङ्गीको घेरी र टाउको बेसरी दुःख, शरीरमा रातो विमिर्लक आउनु, पाचनको लागु वा बन्ना हुनु आदी हुन।

डेङ्गीबाट बच्ने उपायहरू

एडिज जातको लामखुट्टे दिनको समयमा टोकाउनु (त्यसमाथि धेरै विचार र सोचको साथमा टोकाउनु) सधैं सफा राख्नु।

आफ्नो घर वरिपरि कार्यक्षम र सञ्चालित जीवजन्तु फाली गर्न सकिने। पाती राख्ने भीकालाई लामखुट्टे नभित्रै राखी छोपेर राख्ने।

दिउँसो पनि लामखुट्टे भगाउने घुसुले र लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने महत्त्व लगाउने।

घरको स्थान योग्य समयदेखि नभित्रै जादी हाल्ने।

मिठान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला कुनै लामखुट्टे भगाउने।

पुरै शरिर ढाक्ने ढुगा लगाउने।

लामखुट्टेले फुल पार्ने सक्ने संभावित घर भित्र र घरपरक पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडहरू सोजी-सोजी सफा गरी र लामखुट्टेको फुल नष्ट गरी।

वित्तमोड नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कोशी प्रदेश, फापा

सेफ्टी ट्यांकी सफा गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला।

भापा सेफ्टी ट्यांकी तथा ढल सफाई

वित्तमोड सम्पर्क: राजकुमार श्रेष्ठ ९८५२६९१६०५, ९८०१०१४१०, ९८६२६९३६२, ०९३-५४६००५

दमक सम्पर्क: देवी सिट्टेल ९८२४९९१६०५, ९८२४९९१६०५, ९८६२६९३६२, ९८६२६९३६२

भापामै सबैभन्दा ठूलो ब्याकुम सिस्टमको ट्यांकीबाट सफाई गरिन्छ।

साभा सेफ्टी ट्यांकी तथा ढल सफाई

भापामै ब्याकुम सिस्टमको ठूलो ट्यांकीमा सफाई गरिने छ।

विशाल हरिजन
९८२४९९३६२, ९८५२६९३६२
९८६२६९३६२, ९८६२६९३६२

नोट: आधुनिक प्रविधिबाट सञ्चालित फापाकै सबैभन्दा ठूलो सेफ्टी ट्यांकी अनुभवी व्यक्तिबाट ट्यांकीबाट सफाई गरिने।

डिजिटल तराजू

विशेष छुटमा

डिजिटल तराजू

Barnet Weighing Scale

सुशान कनफा-३, फापा
Mob. 9810405794, 9802742456

हाडजोर्नी तथा नसाका समस्याहरूको सफल उपचार

पूर्वाञ्चलकै पहिलो तथा एकमात्र फरक चिकित्साको उपचार स्याक पूर्वाञ्चल अस्पताल वित्तमोड फापा हाडजोर्नी तथा नसाका विरामीहरूको सफल उपचार।

जाँच तथा उपचार हुने समस्याहरू

- गर्धन, टाउ, कमर दुख्ने, डिस्क प्रोप्लास, नसा ब्यापिएको, हड्डी खिइएको
- बाथ रोग, थुरिक एसिड बढेको, आर्थराइटिस, जोर्नी दुख्ने, जोर्नी जाम भएको
- शरीर भ्रमसम्भावित, पोल्ने, लाटो हुने, काम्ने,
- प्यारालाइसिस तथा हिंडुन गाढो हुने शरीरको एक वा दुई भाग नचल्ने, मुख बाडिएको विरामीलाई भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।
- प्यारालाइसिस भएका तथा हिंडुन नसक्ने विरामीका लागि अस्पतालमा भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।

स्याक पूर्वाञ्चल अस्पताल, कनकाई रोड
नेपाल टेलिकम पूर्व वित्तमोड, फापा (फोन : ०२३-५३०१२३, ९८०३५४६९९)

UAE मा रोजगार कम्पनी: **LATINEM FACILITIES MANAGEMENT L.L.C.** शहर: **UAE**

सि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या	न्यूनतम योग्यता	मासिक तलब	आमर टाईम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा नभै दिन	हप्तामा काम गर्ने दिन	वर्षिक विदा	सावा सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1.	Cleaner	35	0	800	रु. २८,६४४	क.वि. अनुहार	८ घण्टा	६ दिन	क.वि. अनुहार	६	१ वर्ष
2.	Room Attendants	11	0	1200	रु. ४३,४९६	क.वि. अनुहार	८ घण्टा	६ दिन	क.वि. अनुहार	६	१ वर्ष

साउन्डलाईन्स रिजुटमेण्ट प्रा.लि.
पो.ब.नं. २४७८०, ताच्चिखेल-१४, महालक्ष्मीस्थान चोक (लुम्बिनी विकास बैंक पछाडी), ललितपुर
शाखा कार्यालय:- अतिथि सदन रोड (अतिथि सदन भवनका अगाडि), वित्तमोड, भापा
CREATING VALUE THROUGH PEOPLE
Branch Office-023-536663 | 9801433027 | 9801433031 | 9801433029

मेघ (वु. वे. वो. ला. लि. लु. ले. लो. आ) - धार्मिक कार्यमा सहभागी हुने दिन रहेको छ, बोल्दा विचार पुऱ्याउनुहोला, आज घुँडा तथा ढाडमा समस्या हुन सक्छ।

बृष (इ. उ. ए. ओ. वा. बि. बु. बे. बो) - व्यापार-व्यवसायमा लाभदायक योग रहेको छ, अकस्मात धन लाभ होला, मिष्ठान्न भोजन प्राप्त हुनाले तपाईंको मन प्रशन्न रहला।

मिथुन (का. कि. कु. घ. ड. झ. के. को. ह) - कार्यसिद्धि हुने दिन छ, मान-सम्मानमा वृद्धि हुने, स्वास्थ्यले, भाग्यले साथ दिनेछ, थोरै पारिवारिक भ्रमला व्यहोर्नुपर्ने हुन सक्छ।

कर्कट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डे. डो) - मन अशान्त रहन सक्छ, पारिवारिक कारणले मनमा चिन्ता बढ्ने छ, व्यर्थको यात्रा गर्नुपर्ने छ, खर्चिलो योग रहेको छ।

सिंह (मा. मि. मु. मे. मो. टा. टि. टु. टे) - क्रोधलाई नियन्त्रणमा राख्नुहोला, बोलिको प्रभावले बन्ने लागेको काम पनि विग्रन सक्छ, इष्टमित्रले साथ दिने छन्।

कन्या (टो. प. पि. पु. ष. ष. ठ. पे. पो) - आजको दिन समयले साथ दिएको छैन, नचिन्ताएको ठाउँमा धन खर्च गर्नुपर्दा मन खिन्न भएर जानेछ, परिवारजन विमुख हुने छन्।

तुला (र. रि. रु. रे. रो. ता. ति. तु. ते) - रचनात्मक काम शुरू गर्ने समय आएको छ, पहिले गरिएको कामको हौसवाले धप ऊर्जा मिल्नेछ, स्वास्थ्यले राम्रो साथ दिने समय रहेको छ।

बृश्चिक (तो. ना. नि. नु. ने. नो. या. यि. यु) - अनावश्यक खर्च गर्नुपर्दा मन अशान्त रहन्छ, अवसरका निमित्त निककै दौडधुप गर्नुपर्छ, पैट सम्बन्धी समस्याले सताउन सक्छ।

धनु (ये. यो. म. मि. मु. घ. फा. ट. मे) - आजको दिन मिश्रित फलदायी छ, टाउको तथा आँखा सम्बन्धी समस्याले सताउन सक्छ, सन्तान पक्षबाट सहयोग प्राप्त हुनेछ।

मकर (मो. ज. जि. सि. सु. खे. खो. गा. गि) - बुद्धिको उपयोगले विद्या तथा धन आर्जन गर्ने समय रहेको छ, आफ्नो विचारले धेरैलाई प्रभावित बनाउन सकिने छ।

कुम्भ (गु. गे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दा) - यथेष्ट धन लाभको योग छ, बोली तथा वाणीको प्रभावमा वृद्धि हुनेछ, मिष्ठान्न भोजनको योग छ, मन प्रफुल्ल रहला।

मीन (दि. दु. थ. म. अ. दे. दो. व. वि) - समय अत्यन्तै बलवान छ, मान-सम्मानमा वृद्धि हुनेछ, सुखद खबर सुनिने छ, व्यापार-व्यवसायमा सन्तोषजनक नतिजा प्राप्त हुनेछ।